

Josep M. Espinàs

A PEU PER L'ALT CAMP

Retorn a Catalunya

La Campana

A Marina Rañé i Enric Fonts,
els meus àngels de camí per l'Alt Camp

1a edició: octubre de 2007

© Josep M. Espinàs
© Edicions La Campana
Muntaner, 248, 1r 2a
08021 Barcelona
Tel.: 93 453 16 65 / Fax: 93 451 89 18

Disseny col·lecció: Helena Batet
Fotografia coberta: Pau Ramis

ISBN: 978-84-96735-01-9
Dipòsit legal: B. 50.710 - 2007
Fotocomposició: EdiGestió (Barcelona)
Imprès a Romanyà/Valls. Capellades (Barcelona)

PRÒLEG

He volgut tornar a Catalunya. Després dels viatges pel País Valencià, Castella, País Basc, Extremadura, Andalusia, Galícia, Aragó i Mallorca he pensat que –abans que fos impossible– era el moment de tornar al meu país.

Moltes comarques les havia de descartar. Perquè eren massa muntanyoses per a la meua edat, perquè eren massa turístiques, perquè hi dominava la indústria o perquè els nuclis d'habitants estaven massa separats. No volia –com em va tocar fer deu o dotze anys enrere– haver de caminar, alguns dies, vint o fins i tot trenta quilòmetres seguits. En el mapa de l'Alt Camp de Tarragona vaig trobar una possible solució. Les caminades no s'allargarien tot el matí i podria viure més cada poble.

El problema? Com sempre, des de ja fa temps: poder dormir en algun lloc cada nit. El contacte amb Marina Rañé, del Consell Comarcal de l'Alt Camp, va ser decisiu. Va tenir l'amabilitat i l'encert

d'encarregar a l'Enric Fonts, cartògraf jove i entusiasta, que s'ocupés de trobar-nos una casa a cada poble. L'Enric també em va fer uns mapes on els camins estaven perfectament indicats. A tots dos, doncs, els estic profundament agraït, i també a Maite Alquézar per buscar-me informació sobre la comarca. També recordo amb afecte i gratitud les diverses persones que apareixen al llarg d'aquestes pàgines –i les que hi figuren sense el nom, perquè no l'he sabut o no el recordo.

He trobat gent molt amable que m'ha reconegut i m'ha saludat, i que sense voler-ho m'han posat en algunes situacions difícils. Perquè jo no volia ser l'Espinàs que caminava per l'Alt Camp, sinó un foraster que aspirava a ser anònim.

Anònim com ho vaig ser a l'erm de Castella, en les aldees de Galícia o entre les oliveres d'Andalusia. Els demano que m'entenguin i m'excusin si no els he correspost com calia.

Aquest és el viatge número 19 dels que he fet a peu. No és gaire bonic, el número 19. El 18 sí que ho era, però l'he deixat enrere. El número 20 també estaria bé, queda més rodó, que diuen.

Però l'avui és el que hi ha, i el demà és incert.

JME

1. ALCOVER

L'arribada

–Em podria ensenyar el permís de conduir?

M'ho diu amablement, com si em demanés que li dediqui un llibre. És clar que porto el permís de conduir, encara que fa una estona m'hagi equivocat de carretera. «Miri», m'havia dit el de la gasolinera, «ha d'agafar direcció Valls.» Direcció Valls. En Sebastià i jo mirem, cada u per la seva finestra, i passem tres rotondes i el rètol «Alcover» no apareix.

Entrem a la quarta rotonda, indecisos. Molt a poc a poc. I aleshores veig el cotxe dels Mossos d'Esquadra aturat en un costat. El policia em fa un senyal amb la mà, que m'aturi, ho faig i és quan em diu això:

–Em podria ensenyar el permís de conduir?

El busco, el trobo, l'hi dono, se'l mira, em mira, me'l torna i es porta la mà a la visera. «Gràcies», diu. «Agafi la primera sortida», m'explica, assenyalant

ara un punt de la rotonda, més enllà d'on som: «Direcció Valls. El rètol no ho diu, però abans trobarà Alcover.»

Guardo el permís de conduir.

Demà seré un caminant, i penso que a un caminant no se li demana el permís per anar a peu, ni ha de passar controls d'alcoholèmia, ni tenir una assegurança a tercers, ni portar un triangle fosforescent perquè s'ha aturat a estrènyer els cordons d'una sabata. I si vol agafar el camí de la dreta no ha de posar l'intermitent, ni pot ser multat per excés de velocitat o per no dur, si en gasta, ulleres de recanvi, bombetes de recanvi o roda de recanvi.

Un caminant pot utilitzar el mòbil mentre viatja, fumar cigarrets, puros o pipa, ignorar els peatges, aparcar on li doni la gana, l'únic cinturó que convé que porti és el dels pantalons, però no és obligatori. No ha de dur matrícula, ni amb la C ni amb el CAT, i no serà fotografiat per cap radar de la policia.

Eestic a punt, doncs, de ser un home lliure.

L'hotel Nou és a l'entrada del poble, on comença el carrer de l'estació, que és a prop. És un carrer bastant ample, que fa una lleugera pujada, i mirant cap amunt a uns dos-cents metres es veu l'entrada al nucli antic d'Alcover.

Abans que en Sebastià i jo entrem a l'hotel un noi ens saluda. Ens esperava. No és gaire alt però és d'aquells prims musculats, els cabells tallats molt curts i uns ulls foscos, que enfoquen la mirada amb precisió.

L'Enric Fonts és de l'Alt Camp, viu al Pla de Santa Maria. Ha vingut a l'hotel per donar-nos tres mapes molt detallats. L'Enric treballa amb ordinador i GPS, i a cada mapa hi ha traçat una ratlla negra que indica amb exactitud els camins que haurem de seguir.

–No he tingut temps d'acabar els mapes de les altres etapes, ja us els portaré a la Masó.

Són camins perfectament definits, i penso quantes vegades, al llarg de tots els viatges anteriors, m'he aturat, dubtant si anava bé, i sort si he pogut trobar algú per demanar-li un aclariment. I quantes vegades, també, la resposta ha estat: «Hi ha un altre camí més endavant, però vostè tiri per amunt.» «Per amunt» pot voler dir que he d'agafar el camí que puja, però potser el bo és el camí que de moment és pla, o baixa, i que acabarà portant-me on vull, en comptes de quedar tallat en un camp. I, sovint, la indicació que m'han fet és que «després de trobar una bassa tiri cap a l'esquerra», mentre el braç de l'home assenyala decididament la dreta. Ser un home de lletres té un inconvenient: et fies de les paraules: –«ha dit l'esquerra»– quan la veritat la diu el gest.

Aquests camins que l'Enric ha marcat sobre els mapes són de confiança. Aquesta és la seva feina,

explorar camins, descobrir senders, senyalitzar-los, proposar nous descobriments del territori. Però és jove i atlètic, i tinc una prevenció:

–Alguns camins deuen ser difícils.

–No, no, fàcils –salta de seguida, amb una seguretat impetuosa.

–Amb pedres –insinuo.

–Home, alguns trams sí, però res.

Jo he pogut, fins ara, fer llargues pujades, però si el camí era pedregós em posava de mal humor encara que fos pla. Asfalt o terra llisa, això és el que volen els meus peus, potser massa prims i urbans. Potser perquè em cansa preocupar-me d'on poso els peus, i no poder ocupar-me d'on poso els ulls.

L'Enric ens vol deixar sols, ja ha fet el que havia de fer. Repeteix que vindrà a la Masó, demà passat, i que ens portarà els mapes que falten. I que li agradaria que féssim junts l'etapa més llarga i una mica més complicada, de la Masó a Vilabella. No vol prendre res, que no, que no, que se'n va. Un informador que no atabala és el millor informador. Diu:

–Demà al matí, quan sortiu a caminar, deixeu les motxilles aquí, a l'hotel, jo ja trobaré qui vingui a buscar-les i les porti a la Masó. A la casa de la Núria Pros, oi? No patiu, quan hi arribeu hi seran.

I efectivament se'n va.

L'hotel té garatge i hi tanco el cotxe. S'han acabat les rotondes. A partir d'ara serà cada hora, la que haurà de ser rodona.

L'home que ens acompanya

Carrer amunt i al final, a la dreta, un espai ample, arbrat, i al fons un edifici apaïsat, gran, amb un rètol: «Cercle dels Amics.» Una entitat social, segur. Hauré de venir a seure a l'ombra plàcida i refrescant d'aquests arbres magnífics, però no ara. Sento el neguit habitual: entrar. Entrar com més aviat millor dins el poble on he arribat, buscar aquell punt, una plaça, uns porxos, uns bancs prop d'una font, que em permeti aturar-me, mirar al meu voltant i dir-me: ja hi sóc. Tinc el poble al meu voltant.

Un rètol diu: «Plaça del Portal.» Però el portal ja no hi és, s'entra directament a l'Alcover antic per un carrer curt. Encara a fora, miro les cases de la dreta i les de l'esquerra, que formen una línia lleugerament corba a banda i banda del portal inexistent. El record d'una muralla. Miro el plànol i m'adono que l'Alcover vell té forma d'ametlla, típica d'un recinte medieval i fortificat. Si anés cap a la dreta trobaria, més enllà, el portal de Sant Miquel, i si continués fent la volta seguint el perfil de l'ametlla passaria, abans de tornar on ara sóc, el portal de la Saura.

Quan ja estic a punt de ficar-me Alcover endins veig cinc o sis homes asseguts en un pedrís, a l'ombra d'un grandió plàtan benèfic. M'observen, perquè m'he quedat palpantat al sol com el foraster que mira a una banda i una altra, i sembla que no sàpiga per on ha d'anar.

Sé per on he d'anar, per aquest carreró que m'ha de portar al cor de l'ametlla, però no puc perdre'm l'oportunitat de preguntar. Sovint, als pedrissos, hi ha gent que té ganes de parlar amb un desconegut. Els cinc o sis que seuen de costat ja s'ho han dit tot, i si no s'ho han dit tot ja saben què es pot dir i què no es pot dir. De manera que jo també entro sota l'ombra protectora, i faig el comentari que és de reglament: «Aquí sí que s'hi estan bé, vostès.»

Segur que pensen: «Amb tants anys que fa que som aquí, malament aniríem si no sabéssim on posar-nos quan fa aquest sol.»

Per sentir la veu d'algú, la primera veu desconeguda, pregunto si entrant per aquest carreró arribaré al centre antic d'Alcover. Ja sé que sí, però preguntar és molt més apassionant que saber.

–Sí, la parte antigua está por allí. De aquí para abajo, todo esto es nuevo.

Els altres sembla que han delegat en aquest home baixet, que porta una gorra, una camisa blau fosc i parla castellà, el paper d'informar-me. Potser és el més xerraire. I ara ell em pregunta:

–¿Qué busca usted?

Podria ser inquisitiu, però només és un home que vol ajudar.

Li dic que no busco res en concret, que només vull conèixer «la parte antigua», com ell ha dit.

–En la parte antigua vivo yo.

–I fa molt temps, que viu aquí?

–Ya llevo cuarenta y siete años.

–Quaranta-set anys, no està malament.

–Tengo ocho hijos, todos nacidos aquí. Y me caso aquí.

–Vaya.

–Sí, sí, sí. Y vine con veintitrés años. De Málaga, porque yo soy de Málaga.

–I ha treballat aquí, tots aquests anys?

–Aquí todo este tiempo. Todo este tiempo. Estuve por las canteras.

–Hi ha «canteras»?

–Sí, aquí hay canteras.

Fa una pausa, i de cop pregunta:

–Usted a dónde quiere ir?

Li dic que a l'ajuntament, a veure si tenen alguns papers sobre el poble. S'aixeca, decidit:

–Pues le acompaño.

–No, home, que...

–Ya le he dicho, vivo en la parte antigua, yo. Vamos.

I així, aquest home i jo, passem el portal que ja no és portal, jo per primera vegada i ell com cada dia, potser, durant quaranta-set anys.

L'home que acompanyem

El carrer és molt curt i dona a una plaça. La plaça de l'Església Vella. Més que vella: en ruïnes. S'aguanten alguns trams de paret, uns arcs, tot des-

pullat i a la intempèrie, el conjunt de ruïnes té una configuració dramàtica, accentuada pel color vermellós de les pedres, fetes amb sauló, i exagerant una mica es podria dir que en alguns punts semblen tacades de sang, una sang fosca, coagulada de fa segles.

És com una premonició del que passarà d'aquí a uns moments. Després que l'home que m'acompanya digui:

–Sí, me vine aquí con veintitrés años. Y me casé aquí con mi mujer.

–Amb una catalana?

–No, no, no. Me la traje de Andalucía. Y a los tres meses...

–Cuidado! –dic.

L'home ha ensopegat i ha caigut. D'esquena. El terra de la plaça el van aixecar per fer-lo nou, i ha quedat una superfície molt irregular, amb sobtats desnivells. Per sort, en la caiguda el cap no ha topat amb una placa rodona de ferro, bastant gran, d'aquelles que permeten accedir a una conducció d'aigua. Ha quedat miraculosament encaixat, d'esquena, entre la tapa i un graó.

Em mira, des del terra, amb cara de sorpresa, tinc la impressió que no s'ha fet mal.

–Estas obras... –diu.

L'aixequem entre en Sebastià, jo i una dona que passava. Mira el terra.

–Esto está hecho un desastre –s'enfada.

–Siéntese un poquillo –diu la dona–, allí, en la sombra.

Arriba una altra dona, que també deu ser andalusa:

–Está mareado. ¿Quiere un poquillo de agua? El portem a l'ombra.

–Siéntese aquí –diu la primera dona.

Intentem que sigui, però el pedrís és massa baix. Sí, està una mica marejat, i dic que el millor que podem fer, de moment, és deixar-lo respirar tranquil a l'ombra, perquè no sembla que s'hagi fet cap mal, ni trencat res.

–Solo es el susto y esto del codo.

Sí, al colze dret s'ha fet una gran rascada, amb sang, però superficial.

L'home, que seia incòmodament, s'aixeca. Li dic que l'acompanyarem a casa. Una de les dones proposa:

–¿Quiere que le vaya a decir a su hija que venga?

–¡No, no, no!

Hi estic d'acord, la filla s'espantaria i afortunadament no ha estat res. Però agafo el braç de l'home i insisteixo, en un to decidit, que l'acompanyarem a casa seva.

–Pero estoy bien –protesta. I respira, una mica més tranquil. –Bueno, vaya, no ha pasado ná.

Li pregunto on viu.

–Por ahí arriba.

Som-hi, doncs. Potser perquè en Sebastià i jo ens convencem que està bé, parla de la plaça, de

l'església vella, del que estava parlant quan ha caigut. La caiguda és com un parèntesi que vol tancar.

–Van a hacer una plaza nueva, sí... –La veu és una mica insegura, però aquest home aguanta ferm. –Pero aquella es una iglesia antigua y no pueden tocarla, ¿sabe? Es que tiene muchos años.

–Más que nosotros –dic–. ¿Cuántos tiene usted?

–Yo setenta y uno.

–Pues es un jovencito, yo setenta y nueve.

–¡Joer!

Un petit silenci. Li dic que no camini tan de pressa.

–Pero si me encuentro fenómeno. Por aquí se va al ayuntamiento.

Un home que passa el saluda. Una dona que passa el saluda. Una altra dona el saluda:

–Adiós, Francisco.

–¿Francisco? –dic.

–Francisco Martínez, sí señor, este es mi nombre.

–Todo el mundo lo conoce.

–Sí, sí, me conoce todo el mundo.

Potser el tenen tan vist que no s'adonen que té el colze ple de sang, ni els estranya que en Francisco passegi pel poble, avui, de bracet amb un desconegut.

Passem per davant de l'ajuntament i en Francisco m'assenyala un home que hi ha a la porta:

–Mire, el alcalde.

Un home alt, de cabells grisosos, d'aspecte agradable. L'alcalde se'ns acosta i em diu:

–Per Catalunya Ràdio han dit que vostè avui seria a Alcover. I ara sortia i me'l trobo.

Li explico que en Francisco ha caigut i que ara el portàvem a casa seva. L'alcalde creu que és millor que el portem al CAP, perquè li curin la ferida.

–Al CAP no, ¡mi mujer me reñirá!

L'alcalde ens pregunta, a en Sebastià i a mi, si ja hem vist el museu. No.

–Obre per visites concertades. Potser millor ara que a la tarda.

–¡Les acompaño yo! –diu en Francisco, que segurament vol tornar a ser l'home que decideix.

M'adono que li parlo com si fos un nen:

–No, le acompañamos nosotros al CAP. Lo que ha dicho el alcalde. ¿Verdad? Al museo iremos después.

L'alcalde truca al museu i pregunta a una noia que es diu Esther fins a quina hora hi són. Fins a les tres. L'Espinàs i un company. Res, d'aquí a deu minuts seran aquí.

–Vinga, Francisco –diu l'alcalde– ara vés al CAP, que et miraran el colze i te'l netejaran.

–No.

–Mira, si no hi vols anar hauré de parlar amb la teva dona.

–¡La dona no, la mujer no, porque se empreñará!

Però hi anem, després de dir adéu a l'alcalde. Continuem de bracet, i ell de tant en tant s'atura, es

resisteix. Diu, dues o tres vegades: «Que no voy.» I unes quantes passes més: «No me duele nada.» I jo torno a agafar el to paternal:

–O sea que no quiere hacer caso del alcalde. Se lo voy a decir... –i ara ell riu. I explica:

–Es el mejor alcalde, un buen chaval, se preocupa del pueblo, habla bien, organiza reuniones...

–I vostè hi va, a aquestes reunions?

–¡Pues claro! Son de política y cosas de esas, yo voy el primero, sí señor.

M'assenyala un edifici baix, al final del carrer.

–Allí está el CAP.

–Hi ha anat altres vegades?

–¡Hombre, cientos de veces!

Ara sóc jo qui s'atura.

–I per què?

–Porque estoy jodido. Del corazón. Sí.

Quan som a quatre passes del centre encara diu:

–No creo que tengamos que ir.

I quan passem la porta sento que fa un «ai», no pas de dolor. És un «Mare de Déu, quines bestieses em fan fer!».

A recepció hi ha una noia i li explico que en Francisco ha caigut.

–A la porta 2.

–Gràcies.

Ens rep de seguida una metgessa, que pregunta:

–Què li ha passat?

–Nosaltres no som d'aquí, som de Barcelona, i anàvem amb ell pel carrer, i ha caigut, i hem trobat l'alcalde i ens ha dit: «Home, porteu-lo al CAP.»

–Vale, vale –diu ella.

Li veu el colze i pregunta per què ha caigut.

–El terra –dic–, allà a l'església vella. S'ha aixecat de seguida. Potser estava una mica marejat, en aquell moment, però ara ja... Le dejamos en buenas manos, Francisco.

Abans que en Sebastià i jo sortim de l'habitació, sento que en Francisco diu a la noia de la bata blanca, que li està mirant el colze:

–Estos señores se han empeñado...

Milions d'anys

Mentre anem cap al museu, que és aquí mateix, tocant al portal de la Saura, penso que aquest viatge ha començat d'una manera absurda. Perquè era jo qui havia de caure. L'any passat, anant pel Somontano, vaig caure a Las Almunias de Rodellar, sortint del restaurant en una nit fosca. No vaig saber veure on s'acabava la terrassa enrajolada. Potser només un pam de desnivell. I vaig caure endavant, tan llarg com sóc, de cara. Una bona patacada però res d'important. Com en Francisco, ferides al colze i una mà adolorida, la que va parar el cop. Però res trencat.

La caiguda de fa dos anys, a Binissalem, el primer dia que era a Mallorca, tampoc va ser greu, però em va avergonyir més. Un home que m'havia reconegut em va voler fer una foto davant d'un tronc d'olivera morta, que feia de reclam d'un restaurant. Al peu del tronc hi havien posat un munt de pedres, i l'artista va pensar que si jo pujava dalt d'aquelles pedres la foto quedaria preciosa. Sí senyor, no m'hi vaig saber negar. Quan ja hi estava enfilat em va dir, mentre mirava pel visor de la càmera: «Una mica més a la dreta, per favor.» La relliscada va ser ràpida i indeturable. I ridícula: allò no era pas l'Everest. També un colze ensangonat i unes modestes contusions.

Era jo, doncs, qui ara hauria d'haver ensopegat en la desigual superfície de la plaça de l'església vella. Però li ha tocat a un altre, que tampoc s'ha fet gaire mal. I mentre l'acompanyava al CAP, agafant-lo protectorament pel braç, he pensat que tot just entrar a Alcover havia trobat un germà de sort i de colze.

Deia el clàssic: «Posa'l sus (dalt) el temple e dix-li: si tu ets lo fil de Déu, laxa't cader en aval, que los teus àngels te sofreran (ajudaran) e no't faràs mal». Sense ser fills de Déu, col·lega Francisco, tu i jo tenim els nostres àngels.

Anem cap al museu, que vol dir entrar altra vegada al nucli antic d'Alcover... Truquem a una porta, l'al-

calde s'ha assegurat que l'Esther encara hi sigui. Esther Magrinyà, en efecte, jove, directora del museu. Ens diu si primer volem veure l'audiovisual. Sí, penso, serà relaxant entrar en un espai d'ombra, on es parla en veu baixa. No és que hi hagi algú més, sempre és educat no molestar, és que també és agradable, potser tonificant, sentir-se un mateix parlar baix una estona, crear-se al voltant una capella invisible.

El museu ha estat reformat de fa poc, per afavorir que s'hi puguin fer activitats diverses. La peça bàsica, actualment, és el muntatge «Les muntanyes de Prades ara fa 240 milions d'anys. Els fòssils d'Alcover Mont-ral». Ens estem una estona a les fosques, contemplant el documental. L'Esther, de tant en tant, asseguda al costat nostre, ens fa un petit comentari. És una excel·lent pel·lícula.

S'encenen els llums i passem a mirar vitrines amb fòssils. Amb tota naturalitat, la noia ens assenyala un cartellet i ens diu: «Com podeu veure, són fòssils *lagerstätten*.»

Potser hauria de dir «encantat de coneixe'ls». I realment, quan ara passegem per la sala m'apassiona, i m'inquieta, veure el que s'hi ha recollit. Sobre tot aquests misteriosos *lagerstätten*, que al cap de 3.500 anys conserven fins i tot les parts més toves dels organismes. No veig enlloc la freda petrificació del fòssil, encara que ho sigui. Hi ha volums que semblen animats encara per la vida. Una vida antiquíssima en aquests testimonis de peixos i rèptils

que fa milions d'anys es movien per un *lagoon*, un mar interior poc profund i protegit de l'energia –a la llarga destructiva– de les onades. La propera vegada que mengi cloïsses, o ostres, miraré els seus cossos arrodonits i tous i no podré evitar la incòmoda sensació de tenir al plat un d'aquests conservadíssims fòssils d'Alcover.

Aleshores passem a caminar per la gran capsa antiga en una part de la qual hi ha instal·lada l'exposició. És una casa noble, ca Batistó. Quina bella tan fràgil la d'aquestes parets altes, ornades amb motlures geomètriques de colors pàl·lids, enormes cambres de cases de senyors, una darrere l'altra. Cada cambra sembla un aquari on es conserva l'aigua transparentíssima del temps. Sales buides, joies per elles mateixes. Seguim les passes de l'Esther per aquest laberint d'amplis espais, que sembla que s'endinsi per les cases veïnes. Tinc la sensació que he trobat un lloc on la carn de peix no es podreix ni el temps ha fet cap onada.

Donem les gràcies a l'Esther Magrinyà. Ja fa anys –i llibres– que no m'estranya trobar noies així, als pobles. Hi ha una generació juvenil de funcionàries de cultura que parlen amb retinguda passió, saben de què parlen i fa l'efecte que són felices. Estan convertint els museus i les biblioteques en espais on el visitant pacifica la sang i respira sense pressa.

Els Gumiets

És l'hora de dinar i hauríem de trobar un lloc que no ens obligués a baixar fins a l'hotel. Un lloc intramurs. Un lloc, si pogués ser, popular i bo. Cap al centre de l'ametlla històrica alcoveriana ens assenyalen una casa. Una casa d'aire modest que, a primera vista, no sembla un restaurant que vulgui atraure forasters. Ni sembla restaurant, encara que ho diguin unes lletres discretes.

Després de l'accidentada entrada a Alcover, ara passa el que sempre espero que passi, quan arribo a un poble: sentir-m'hi finalment aturat, instal·lat. Hi entraria només pel nom: Gumiets.

Em trobo de seguida amb un petit menjador, dues o tres taules, i al fons una escala, segur que els Gumiets havia estat, o encara és, una pensió a l'antiga.

Hi ha una dona, diem bon dia. Ja es veu que volem dinar, i la Pepita Robert deu pensar «vaja, dos forasters, que no són pas de la primera volada», i quan li preguntem què tenim per dinar, i ens ho diu, li diem «a vostè què li sembla», o sigui que no som d'aquells que manen, sinó que pensen que tot s'ha de parlar, sí senyor, això no és un *fast-food* acabat d'obrir sinó una fonda que té molts anys i una mica de respecte no fa cap mal.

Ens ha portat uns musclos amb allioli, com a entrant. Li faig un compliment, a la Pepita Robert,